GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLIX.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicar

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 231. *Lunĭ Marţi, 14 (26) Octomvre.* **1886.**

Din causa S-tei sĕrbătorĭ de Marţi, ḑiarulŭ nu va apăré până Mercurĭ.

Braşovŭ, 13 Octomvre 1886.

De când a păşitŭ pe scenă în Bulgaria trimisulŭ Sultanului Gabdan-paşa, situaţiunea s'a schimbatŭ în desavantagiulŭ Bulgarilorŭ. Turcia face causă comună cu Rusia. Gabdan-paşa abia a sositŭ în Sofia şi a şi făcutŭ obiecţiunĭ în contra legalităţii sobraniei convocate la Tîrnova şi în contra participării deputaţilorŭ rumelioţĭ la alegerea prinţului.

Atitudinea trimisului turcescŭ a produsŭ mare mâhnire în cercurile guvernului din Sofia, cu tóte că se scia, că Gabdan este rusofilŭ. Guvernulŭ bulgarŭ a rĕspunsŭ la obiecţiunile de mai susŭ ale representantului Porţii, că regenţa, ca urmaşă legală a prinţului Alexandru, are îndreptăţirea a conduce administraţiunea ţĕrii, conformŭ convenţiunei Constantinopolitane dela 5 Aprile, după formele indicate de împrejurările actuale. Ingrijirile ce le-a esprimatŭ trimisulŭ turcescŭ în privinţa participărei Rumelioţilorŭ la alegerea prinţului le va lua guvernulŭ bulgarŭ în consideraţiă şi nu va procede în acéstă cestiune decâtŭ numai în înţelegere cu marile puterĭ semnatare. Ceea ce se vorbesce despre realegerea prinţului Alexandru suntŭ faime neîntemeiate, ce se lăţescŭ numai cu scopŭ de a mări dificultăţile esistente faţă cu Rusia. In fine asigură guvernulŭ bulgarŭ pe Gabdan paşa, că Bulgaria e decisă a-şi apĕra libertatea şi independenţa în tóte afacerile ei interne, nu numai faţă cu Ruşii, ci şi faţă cu Turcii.

După versiunea cea mai nouă lăţită din Berlinŭ nicĭ una din marile puterĭ n'ar părtini planulŭ Rusiei de a ocupa Bulgaria, dér tóte ar fi de acordŭ ca Rusia sĕ ia rolulŭ conducĕtorŭ în delăturarea actualei crise bulgare. Ce va sĕ ḑică acésta?

Are dreptate „Neue freie Presse“, când afirmă că într'o afacere, dela care depinde póte pacea Europei, nu s'a întêmplatŭ sĕ fiă atâta nesiguritate, ca acum, ceea ce dovedesce, că afară de Rusia nicĭ una din marile puterĭ nu e hotărîtă încă, ce atitudine sĕ ia în cestiunea bulgară. Puterile nicĭ nu se opunŭ, dér nicĭ nu aprobă. In modŭ energicŭ procedŭ numai cei din Petersburg, şi cei din Sofia, carĭ se luptă încă bărbătesce pentru independenţa lorŭ.

In ḑilele din urmă s'a făcutŭ érăşĭ unŭ schimbŭ de note importante între guvernulŭ din Sofia şi representanţii Rusiei Nekliudov şi Kaulbars. Aceştia se plânseră că guvernulŭ a toleratŭ o mulţime de crudelităţĭ, violenţe şi tâlhării ce le-ar fi comisŭ autorităţile la alegerĭ ş. a. Guvernulŭ bulgarŭ cere acum sĕ i se arate cu numele şi în specialŭ toţĭ făcĕtorii de rele, ca sĕ-i pótă pedepsi, căcĭ lui, guvernului, nu-i e cunoscutŭ sĕ se fi întêmplatŭ asemenĭ fărădelegĭ.

La acusaţiunile neîntemeiate şi provocătóre ale agenţilorŭ diplomaticĭ rusescĭ, miniştrii din Sofia rĕspundŭ cu multŭ tactŭ şi cu mare moderaţiune, bine sciindŭ că este în jocŭ esistenţa ţĕrei lorŭ.

Bulgarii pórtă o luptă bărbătéscă şi plină de energiă, dér nimenĭ nu-i ajută, ei suntŭ şi rĕmânŭ singurĭ faţă cu puterea covĕrşitóre a Rusiei. In 19 (31) Octomvre are sĕ se întrunéscă marea adunare naţională în Tîrnova, membrii guvernului Stambulov, Radoslavow şi Mutkurov au şi plecatŭ la Tîrnova. Cu tóte silinţele ce şi le-au datŭ ómenii de statŭ bulgarĭ, n'au pututŭ însĕ se reuşéscă a îndupleca pe tote puterile sĕ trimită pe consulii lorŭ sĕ asiste la marea sobraniă. Numai Anglia şi Italia vorŭ trimite, precum ne anunţă telegrafulŭ, representanţii lorŭ la adunarea naţională bulgară.

Generalulŭ Kaulbars, care a sositŭ Vinerea trecută în Sofia, s'a grăbitŭ sĕ conjure din nou pe regenţii bulgarĭ, ca sĕ nu mérgă la Têrnova şi sĕ amâne Sobrania, căcĭ acésta este „voinţa Ţarului.“ Miniştrii bulgarĭ n'au ascultatŭ şi s'au dusŭ în vechia capitală ca sĕ conducă Sobrania ce se va întruni peste şése ḑile.

Pasulŭ acesta decisivŭ nu póte rĕmâné făr' de urmărĭ grave. De ce feliu vorŭ fi aceste urmărĭ, nimenĭ nu póte prevedé. Cu ocupaţiunea, se ḑice, nu se vorŭ grăbi Ruşii, dér cu atâtŭ mai multŭ vorŭ lucra agenţii rusescĭ spre a rĕsturna regenţa actuală bulgară şi a aduce la cârmă pe Zancoviştĭ, pentru ca cu ajutorulŭ lorŭ sĕ devină stăpânĭ absoluţĭ peste Bulgaria.

In strîmtorarea lorŭ Bulgarii au trimisŭ la Petersburg o deputaţiune, ca sĕ încerce a recâştiga graţia Ţarului. O grea problemă, care nu credemŭ că se va puté resolva în favórea Bulgarilorŭ. Deputaţiunea se va întórce c'unŭ carŭ de dojene şi ameninţărĭ. Acésta va fi totŭ ce va dobêndi.

Tótă greutatea situaţiunei se concentră în alegerea viitorului principe bulgarŭ. Rusia cere amânarea Sobraniei, pentru că are de scopŭ a zădărnicĭ chiar alegerea unui nou principe, are de gândŭ a face cu timpulŭ din Bulgaria o provinciă ruséscă în tótă forma. In asemenĭ împrejurărĭ e de cea mai mare importanţă ceea ce se va petrece în Tîrnova în ḑilele următóre.

Austro-Ungaria şi România.

Cetimŭ în oficiósa „Voinţa Naţională“ din Bucurescĭ:

Telegrafulŭ ne-a adusŭ acum câteva ḑile scirea că guvernulŭ monarhiei vecine a renunţatŭ sĕ mai insiste pe lângă companiile de drumŭ de ferŭ austro-ungare pentru a le face sĕ denunţe tarifele unioniste cu România.

Se scie în ce stare acută ajunsese relaţiunile economice ale ambelorŭ ţĕrĭ, după întocmirea şi votarea tarifului autonomŭ de către guvernŭ şi parlamentŭ. Guvernulŭ austro-ungarŭ nu a statŭ unŭ momentŭ la îndoială pentru a pune în aplicare mĕsurĭ de retorsiune în contra nóstră. Acum câteva lunĭ amŭ publicatŭ în colónele acestei foi tablourile indicândŭ sporurile de taxe asupra productelorŭ române la intrarea lorŭ în Austro-Ungaria.

Din fericire, tóte aceste mĕsurĭ n'au pututŭ avea vre-o mare înriurire asupra comerciului nostru de esportŭ. Amŭ doveditŭ... cu cifre din documente oficiale, că întru câtŭ privesce esportulŭ nostru de cereale nu amŭ suferitŭ mai nimicŭ. Din tabele indicândŭ transportulŭ cerealelorŭ pe căile nóstre ferate în anulŭ acesta... resultă de asemenea că producĕtorii noştri au trimisŭ şi acum câţimĭ marĭ de cereale peste frunariĭ întocmai ca şi în anii trecuţĭ. Ce e dreptŭ, esportulŭ nostru în locŭ de a urma calea spre Austro-Ungaria, a începutŭ a'şĭ croi drumurĭ şi debuşeurĭ noĭ. Pentru noi însĕ este cu totulŭ indiferentă cestiunea de a şci *unde* vomŭ esporta; lucrulŭ de căpetenia este sĕ esportămŭ.

Singura ramură în care amŭ suferitŭ a fostŭ esportulŭ de vite; dér aci rĕulŭ nu provine din causa votărei tarifului autonomŭ; şi înainte de a ne aplica mĕsurile ei de retorsiune Ungaria nu primea vitele nóstre. Tocmai acestŭ faptŭ a avutŭ dreptŭ resultatŭ la noi adoptarea unei politicĭ economice mai energice...

Denunţarea tarifelorŭ unioniste, ce e dreptŭ, ne-ar fi lovitŭ într'unŭ modŭ simţitorŭ, căcĭ ar fi paralisatŭ o mare parte din comerciulŭ nostru de cereale, care-şĭ ia drumulŭ prin Austro-Ungaria spre Germania, Sviţera, Italia séu alte ţĕrĭ... şi ar fi trebuitŭ sĕ căutămŭ căi noi şi ceva mai îndelungate, cum e bunăóră drumulŭ Rusiei, pentru a ajunge în Germania. Ar fi trebuitŭ în acelaşĭ timpŭ sĕ dămŭ o desvoltare câtŭ se póte de mare comerciului nostru maritimŭ, pentru a ocoli astfelŭ obstacolele ce ni se puneau în cale.

Decă acéstă mĕsură însĕ nu putea sĕ ne convină nouĕ, cu atâtŭ mai puţinŭ dênsa convinea drumurilorŭ de ferŭ austrìace, carĭ prin perderea clientelei lorŭ românescĭ ar fi perdutŭ cea mai mare parte din câştigurile lorŭ. Totŭ atâtŭ de crudŭ lovită ar fi fostŭ şi compania de navigaţiune pe Dunăre, care ne mai avêndŭ ce transporta ar fi căḑutŭ într'o situaţiune disperată. Austro-Ungaria nu putea decĭ sĕ ne lovéscă pe noi prin acestŭ mijlocŭ de retorsiune fără a se lovi mai întâiu pe dênsa într'unŭ chipŭ multŭ mai durerosŭ.

Situaţiunea este decĭ acuma limpede de totŭ. Austria renunţândŭ de a ne mai combate pe terenulŭ luptei de tarife, care póte fi de aci înainte atitudinea ei faţă cu noi? ...E mai pre susŭ de orĭ ce îndoială, că guvernulŭ monarchiei vecine a voitŭ prin acéstă sĕ-şĭ arate dispoziţiunile sale împăciuitóre faţă cu noi. Nu ne-amŭ îndoitŭ de altminterĭ că mai curêndŭ séu mai târḑiu relaţiile economice încordate între noi şi vecinii noştri nu puteau sĕ rĕmână multŭ timpŭ neschimbate; avemŭ prea multe interese comune, pentru ca sĕ nu dorimŭ şi unii şi alţii o grabnică îndreptare a situaţiunei. Orĭ ce pasŭ seriosŭ şi sincerŭ se va face, care ar putea sĕ pună capĕtŭ acestei stărĭ de lucrurĭ, va fi bine-venitŭ. Nu hrănimŭ simţimente duşmănescĭ contra nimĕrui; dorimŭ din contră sĕ stămŭ cu tóte statele în cele mai bune legăturĭ, cu singura condiţiune neapĕratŭ, ca drepturile şi interesele nóstre sĕ nu fiă atinse... Astăḑĭ avemŭ şi noi unŭ planŭ bine croitŭ în acéstă privinţă şi dela care nu ne vomŭ putea abate cu nicĭ unŭ preţŭ. Cu nicĭ unŭ preţŭ nu vomŭ putea renunţa la hotărîrea nóstră nestrămutată d'a cere, în schimbulŭ folóselorŭ ce vomŭ acorda, libera întrare a grânelorŭ şi a vitelorŭ nóstre şi în acelaşĭ timpŭ d'a stabili micĭ taxe protectóre pentru industriile, carĭ se potŭ intemeia şi desvolta la noi în ţéră....

Nicĭ pretenţiunile nostre nu suntŭ aşa de marĭ pentru ca sĕ ni se pótă imputa că, în dorinţa nostră d'a ne întări pe terenulŭ economicŭ, voimŭ pentru noi totulŭ şi că nu acordămŭ în schimbŭ nimicŭ.

Crisa bulgară.

In foile ruse vine o plóe de acusărĭ contra Germaniei şi Austriei. Katcow acusă pe aliaţĭ, că întĕrită pe regenţii bulgarĭ contra Rusiei. Rusia fiindŭ legată prin arangiamentele dela Skiernewice şi Kremsier a trebuitŭ sĕ trimétă pe Kaulbars, fără sĕ-i fi datŭ la mână mijlócele spre a-şĭ procura respectŭ. Totŭ odată cabinetulŭ rusŭ aştepta sprijinulŭ Germaniei şi Austriei, spre a înfrânge resistenţa regenţilorŭ. Acum Rusia află din articululŭ fóiei *„Fremden-Blatt“* din Viena în ce modŭ agenţii Austriei şi Germaniei arată amiciţia pentru Rusia. La acéstă bănuială, aruncată asupra amiciţieĭ puterilorŭ vecine, se alătură şi alte foi. Aşa *„Sowremenia Izwestia“* aminteşte rĕsboiulŭ din Crimea şi ḑice, că tóte loviturile, suferite de Rusia până în timpulŭ mai recentŭ, provinŭ de acolo, că Rusia a uitatŭ că drumulŭ la Constantinopolŭ duce prin Viena. Austria trebue sĕ fiă dată la o parte în cestiunea orientală şi la nevoe sĕ i se înfrângă resistenţa. In cele din urmă Rusia a rĕscumpăratŭ cu sacrificie enorme douĕ provincii turceştĭ pentru aliatulŭ celŭ falşŭ şi continuă încă a fi păzitorulŭ intereselorŭ Austriei.

— După spusele lui Gadban esistă o înţelegere între Turcia şi Rusia pe următórele base: Ţarulŭ garantéză integritatea Turciei, reduce despăgubirea de rĕsboiu şi primeşte dreptulŭ sĕ ocupe Dardanelele şi sĕ le întăréscă; totodată s'a stipulatŭ ocuparea Bulgariei de trupele ruse şi ocuparea Rumeliei orientale de trupele turceştĭ.

— Generalulŭ Kaulbars a adresatŭ o nouă notă ministrului de esterne, d. Nacevicĭ, în care îi comunică hotărîrea Rusiei, de a considera pe viitorŭ de ilegale tóte dispoziţiunile regenţei, ce vorŭ sta în contraḑicere cu sfaturile date de cabinetulŭ din Petersburg prin mijlocirea generalului Kaulbars, dupăce până acum sfaturile bine-voitóre au fostŭ nesocotite şi s'au făcutŭ alegerile pentru Sabrania cea mare.

— Contrariu depeşelorŭ de sorginte ruséscă *„Fremdenblatt“* constată că nu póte fi vorba de anarchiă în Bulgaria, nicĭ de condiţiunĭ ce potŭ compromite ordinea séu pacea ţĕrii până la întrunirea Sobraniei. Guvernulŭ

bulgarŭ a făcutŭ totŭ ceea ce era obligatŭ prin legĭ sĕ facă, dér de acum înainte există pentru dênsulŭ posibilitate de a ţiné în sémă dorinţele puterilorŭ şi sĕ se siléscă a stabili o bună înţelegere cu dênsele, fără a se depărta de datoriile ce-i impunŭ Constituţiunea.

— Guvernatorulŭ generalŭ alŭ Varşoviei, generalulŭ Gurco, a primitŭ o scrisóre autografă a Ţarului cu propunerea sĕ priméscă postulŭ de comisarŭ estraordinarŭ în Bulgaria. Gurco rĕspunse, că se simte fórte măgulitŭ prin noua dovadă de încredere din partea Ţarului, dér crede că acţiunea sa numai atuncĭ ar avé succesŭ, când ar fi sprijinitŭ prin putere militară. Generalulŭ Gurco primì după aceea o depeşă cifrată a Ţarului şi plecă imediatŭ la Petersburgŭ.

— Gazeta germană de Petersburgŭ a primitŭ o scrisóre dela generalulŭ Kaulbars, în care acesta scrie: „Situaţia e grea, ba chiarŭ periculósă pentru mine şi pentru Bulgaria. E evidentŭ că regenţii s'au apucatŭ de o luptă cu totulŭ inegală, încâtŭ cu greu se vorŭ puté da îndĕrĕtŭ fără sĕ-şĭ risce capulŭ. Aci e motivulŭ îndĕrĕtnicieĭ lorŭ. Câtŭ mĕ privesce, eu rĕmânŭ firmŭ. Obstacolele mĕ potŭ numai oţeli·“ Scrisórea se închee prin cuvintele: „Cine ride în urmă, ride mai bine.“

— Representanţii din Sofia ai puterilorŭ străine se vorŭ duce la Tirnova numai după terminarea verificării alegerilorŭ ce va ţiné ca la două sĕptĕmânĭ. In cercurile guvernamentale se declară, că din causa acésta cestiunea alegerii prinţului va suferi o întârdiare. In sferele competente mai domnesce părerea, că Sobrania cea mare nu va accepta abdicarea prinţului Alexandru; alegerea lui fiindŭ făcută de Sobranie, dênsa e competentă sĕ nu priméscă abdicarea. Diarulŭ *„Nezawisimost Bolgarie“* relevă necesitatea rechiemării prinţului Alexandru şi adauge, că altfelŭ ar rĕmâné alternativa: „Unirea personală cu unŭ altŭ statŭ balcanicŭ séu proclamarea republicei.

— O depeşă din Constantinopolŭ anunţă, că Ţarulŭ n'are de gând sĕ recheme pe generalulŭ Kaulbars.

Unŭ articulŭ alŭ diarului *„Times“* consideră că situaţia s'a agravatŭ. Lumea se preocupă de pregătirile militare ale Rusiei. Corespondentulŭ din Petersburgŭ alŭ lui *„Times“* se teme că ocuparea Bulgariei va fi necesară în cele din urmă. Diarulŭ *„Daily News“* exprimă aceeaşĭ părere, dér declară că décă patru puterĭ primescŭ ocuparea, Englitera va fi în neputinţă d'a se înpotrivi.

— Se dice că guvernulŭ rusŭ a pusŭ la disposiţia generalului Kaulbars suma de 4 milióne leve pentru afacerile bulgare. Rusia printr'o circulară cum şi prin convorbirĭ a declaratŭ cabinetelorŭ că îndată ce Sobrania ar realege pe principele Alexandru, trupele ei vorŭ intra imediatŭ în Bulgaria. La Parisŭ se crede că în afacerea Bulgariei, Rusia va merge mână în mână cu Turcia.

— Cu tótă cererea Rusiei de a pune în libertate pe oficerii bulgarĭ, arestaţĭ pentrucă s'au revoltatŭ contra prinţului Alexandru, ei suntŭ ţinuţĭ în arestŭ şi în primele dile ale lunei Noemvre vorŭ fi judecaţĭ de tribunalulŭ militarŭ din Sofia. Acusaţii principalĭ suntŭ 3 majorĭ, 34 căpitanĭ, 1 capelmaistru, 13 locotenenţĭ, 19 sublocotenenţĭ, în fine 1 sergentŭ majorŭ. Peste totŭ tribunalulŭ va avea sĕ judece 84 oficerĭ.

Esportulŭ de făină şi de spirtŭ alŭ Ungariei în Serbia.

Oficiulŭ vamalŭ din Belgradŭ publică nisce date interesante cu privire la esportulŭ de făină şi de spirtŭ alŭ Ungariei în Serbia.

In timpulŭ din urmă industria producţiunei de făină a luatŭ unŭ avêntŭ mare în Serbia. Din incidentulŭ acesta în anulŭ trecutŭ esportulŭ de făină alŭ Ungariei în Serbia a scădutŭ cu 33 percente. Scăderea acésta în urma continuei desvoltărĭ a industriei de făină a Serbiei ameninţă esportulŭ de făină alŭ Ungariei cu o perdere încă şi mai mare pentru viitorŭ.

Cu multŭ mai rĕu însĕ stă lucrulŭ în privinţa esportului de spirtŭ în Serbia. Până acum spirtulŭ din Ungaria se esporta în mĕsură însemnată în Serbia, dér în timpulŭ din urmă s'a datŭ o grea lovitură esportului de spirtŭ ungurescŭ din partea guvernului sêrbescŭ prin aceea, că s'a pusŭ o dare de consumŭ de 50% asupra spirtelorŭ mai tarĭ de 38° alcoholŭ. Fiindŭ spirturile ungurescĭ multŭ mai superióre în cantitatea alcoholului, sub acéstă împovărătóre dare de consumŭ, esportulŭ lorŭ în Serbia s'a făcutŭ aprópe imposibilŭ. Din causa acésta esportulŭ spirturilorŭ ungare în Serbia merge totŭ spre descrescere. In anulŭ 1884 s'au esportatŭ din Ungaria în Serbia 800,000 hectolitre spirtŭ; în 1885 esportulŭ a scădutŭ numai la 568,000 hectolitre; în cuartalulŭ alŭ treilea alŭ anului curentŭ însĕ esportulŭ spirturilorŭ ungare în Serbia s'a redusŭ la cifra *numai de 2142* hectolitre. Acéstă scădere a esportului spirturilorŭ ungare nu e speranţă sĕ înceteze până va susta numita dare de consumŭ, care este de natură a zădărnici cu totulŭ pentru viitorŭ importarea spirturilorŭ ungare în Serbia.

Comerciulŭ Românieĭ în 1885.

Ministerulŭ de finance publică unŭ tablou de mişcarea comerciului României cu ţĕrile streine în anulŭ 1885 comparatŭ cu 1884.

După acestŭ tablou *importaţiunile* în 1885 se cifréză la 268,539,150 francĭ contra 294,986,273 în 1884, adecă cu o diferenţă în minus de 26,447,123 francĭ. *Exportaţiunile* figuréză în 1885 cu suma fr. 247,968,201 contra 184,115,542 în 1884, adică cu 63,852,659 francĭ mai mare decâtŭ în 1884.

Astfelŭ, pe când în 1884 *importaţiunile* covêrşéu *exportaţiunile* nóstre cu 110,870,073, în anulŭ 1885 ele nu le mai covêrşescŭ decâtŭ cu 20,570,949 francĭ. Prin urmare resultatulŭ anului 1885 se presintă cu o *esportaţiune* de 63,852,659 francĭ *mai mare* decâtŭ aceea din anulŭ 1884, şi cu o *importaţiune* de 26,447,123 *mai mică* decâtŭ aceea ce s'a efectuatŭ în 1884. Acestŭ resultatŭ trebue consideratŭ ca fórte satisfăcĕtorŭ. Elŭ rĕspunde cu linia de conduită economică ce ne-amŭ trasŭ şi care e aceea: d'a diminua importaţiunile şi d'a sporĭ esportaţiunile.

Diminuarea importaţiunilorŭ în 1885 se datoresce în mare parte industriilorŭ ce s'au creatŭ în ţéră, precum este *pielăria şi curelăria*, şi din care s'a importatŭ cu 7 milióne aprópe mai puţinŭ decâtŭ în 1884, *materiile textile şi derivatele* lorŭ din care s'au importatŭ vre-o 10 milióne mai puţinŭ decâtŭ în 1884 etc.

De vomŭ persiste cu curagiu şi inteliginţă pe calea creării acelora din industrii, carĭ suntŭ strînsŭ legate cu agricultura nóstră, apoi nu mai rĕmâne îndoiélă că vomŭ ajunge repede a stabili equilibrulŭ în *Bilanta nóstră de comerciu*, atâtŭ de multŭ sdruncinată în anii din urmă, şi a obţiné astfelŭ o situaţiune economică prosperă.

SCIRILE DILEI.

Ni se scrie de sub *Cibleşiu*, cu data 10 Octomvre n. 1886: »In comunele *Borleasa, Agrieşiu* şi *Tĕrlişiua*, ce formézâ unŭ notariatŭ, locuescŭ numai Românĭ, câţiva Jidanĭ, Ţiganĭ şi nicĭ unŭ Ungurŭ. Deşi la părere postulŭ de subnotarŭ ar fi neînsemnatŭ, totuşĭ şi în acelŭ postŭ trăiescŭ mulţĭ ómenĭ în ţéră, şi cei dela stăpânire încă nu-lŭ ignoréză, cum vedemŭ din următórele: D-lŭ Vasile Rebreanŭ, subnotarulŭ din Tĕrlişiua, făcêndu-se alŭ II-lea învĕţătorŭ română în Lăpuşulŭ ungurescŭ, a abdisŭ dela postulŭ sĕu. Noua alegere a fostŭ în 23 l. trecută; între concurenţĭ erau şi 2 Românĭ;—respectivulŭ pretorŭ n'a candidatŭ nicĭ pre unulŭ dintre concurenţii românĭ, ci numai pre 3 Ungurĭ, şi astfelŭ se alese unŭ „neaoşŭ« Ungurŭ cu numele Káiszler Antal din Torontalŭ, despre care se dice că nu scie nicĭ o bâtă românesce. Aşa se vĕrĕscŭ în comunele nóstre românescĭ icĭ şi colea tóte veniturile de prin Ungaria; mĕ prindŭ, că peste câţiva anĭ va fi notarŭ şi acesta; apoi nu suntemŭ noi Românii ómenĭ toleranţĭ?«—Mai multŭ: suntŭ, prin slăbiciunea lorŭ, toporŭ de óse.

—x—

Frigurile „patriotismului“ au începutŭ a-i sgâţâi grozavŭ pe preoţii ungurescĭ. Preotulŭ reformatŭ din Kackó apeléză la graţia lui „Ellenzék“, a »Kulturegylet“-ului şi a întregului publicŭ ungurescŭ, strigândŭ după ajutorŭ, căcĭ naţia le este în periculŭ. Pe valea Someşului, începêndŭ dela Deşiu spre apusŭ, vre-o 70 chilometri distanţă, esistenţa Maghiarilorŭ abia este representată prin 2 biserici şi 2 şcóle. Dice că suntŭ înecaţĭ de Valahĭ, copii Ungurilorŭ umblă la şcolĭ valahe, mulţĭ dintre Ungurĭ şĭ-au uitatŭ limba, ér alţii se ruşinéză sĕ-o vorbéscă. Zelosulŭ »patriotŭ« reverendatŭ încă trimise d-lui Bartha o colecţiune de nume ungurescĭ purtate de Valahĭ. —Au începutŭ a'şĭ cobi »patrioţii“.

—x—

Ni se scrie din Budateleculŭ de Câmpiă, cu data 20 Octomvre st. n.: „Erĭ séra a fostŭ pe la noi o furtună împreunată cu plóiă mare şi caldă ca în dilele de vĕră, tunete şi fulgere grozave ca pe la Rusalii. Trandafirii au înfloritŭ a doua óră, precum şi mulţĭ acaţĭ şi merĭ au înflsritŭ ca şi cum ar fi a doua primăvĕră. Cucurudulŭ este frumosŭ.«

—x—

O codiţă „patriotică« ne citéză vorbele lui Koşsuth: »Intr'unŭ statŭ potŭ fi mai multe naţionalităţĭ, dér numai o naţiune.« Aşa dicemŭ şi noi; în statulŭ ungarŭ suntŭ mai multe naţionalităţĭ, dér numai o naţiune şi anume: naţiunea maghiaro-româno-croato-slovaco-germano-sêrbo-rutenă. Er décă ar fi sĕ facemŭ pe chefulŭ codiţii, scoţêndŭ afară pe Românĭ, Germanĭ, Croaţĭ, Slovacĭ, Sêrbĭ, Rutenĭ, atuncĭ amŭ rĕmâne cu naţionalitatea maghiară plus códa ei jidano-arménă et cetera elemente »patriotice“. Sĕ ne spună codiţa, care din aceste două e naţiunea?

—x—

Ni-se scrie dela Deşiu, că publiculŭ de acolo a fostŭ multŭ încântatŭ începêndŭ din 27 Septemvre şi până în 6 Octomvre prin societatea circusului d-lui directorŭ Alexandru Artizelli, în care se află şi unŭ tinerŭ română din Turnulŭ-Severinului, cu numele Ioanŭ Mumurleanŭ, alias Condrate. Prin călăritulŭ sĕu escelentŭ şi producţiunile sale corporale tinerulŭ română a fostŭ eroulŭ sĕrilorŭ de producţiune, secerândŭ furtunóse aplause şi fiindŭ rechiămatŭ pe scenă de repeţite-orĭ din partea publicului. In una din sĕrile de producţiune d. Sedlaceck a donatŭ unŭ purcelŭ pentru a se sorţi între cei de faţă. Purcelulŭ l'a câştigatŭ d. notarŭ publicŭ Crăciunŭ Füzes, care însĕ ne voindŭ sĕ-lŭ priméscă, purcelulŭ sa sorţitŭ a doua óră câştigându-lŭ unŭ fiu de Evreu, ceea ce a produsŭ fórte mare ilaritate în publicŭ. Cu ocasiunea ultimeĭ representaţiunĭ directorulŭ Artizelli a sorţitŭ pentru publicŭ unŭ calŭ, de asemenea grătuitŭ, pe care l'a câstigatŭ o croitorésă, dela care însĕ directorulŭ l'a rescumpăratŭ pentru suma de 50 fl. v. a. Limba de conversaţiune era cea germană. Se audia din când în când şi câte unŭ cuvêntŭ românescŭ, şi mai arareorĭ şi câte unŭ „Alá szolgája!« Societatea a plecatŭ la Baia-mare. —

—x—

Intr'o *comună din Ungaria* unŭ Evreu intentase procesŭ unui datornicŭ alŭ sĕu pentru capitalulŭ de 15 fl. v. a. împrumutatŭ în anulŭ 1870 şi interesele de 1 cr. pe sĕptĕmână după florenŭ. Ajungêndŭ procesulŭ înaintea tribunalului s'a constatatŭ, că purcedêndŭ în sensulŭ contractului făcutŭ cu Evreulŭ, datorniculŭ ar avea sĕ plătéscă astadĭ, socotindŭ dobêndă la dobêndă, 30,000 fl. v. a. — Şi Evreii formézâ isvorulŭ din care se sporescŭ elementele „patriotice.“

—x—

In ţinutulŭ *Cohalmului* secerişulŭ ovĕsului a datŭ unŭ bunŭ resultatŭ calitativŭ şi cantitativŭ, alŭ porumbului nu tocmai de mijlocŭ, alŭ cartofilorŭ fórte slabŭ. Tĕrgulŭ de tómnă din Cohalmŭ a fostŭ cercetatŭ de puţinĭ vêndĕtorĭ şi cumpĕrĕtorĭ, şi cei carĭ nu şĭ-au vêndutŭ marfa eftinŭ, s'au întorsŭ cu ea acasă. Din causa eftinătăţii vitelorŭ, chilogramulŭ de carne de vită costă 20 cr.

—x—

Se vorbesce, că comandantulŭ de corpŭ alŭ Ardélului loc. feldmareşalŭ br. *A. Schönfeld* se va numi la înaintările din Noemvre feldzeugmeister.

—x—

O mulţime de *înşelătorii* a comisŭ notarulŭ comunalŭ Ferdinand *Huszar* din *Csakathurn*, oprindŭ pentru sine numĕróse sume d banĭ trimise de autorităţĭ şi privaţĭ, fără sĕ le trimită la destinaţiunea lorŭ. Tribunalulŭ din Canija mare l'a condamnatŭ la 5 anĭ inchisóre corecţională şi la 5 anĭ perdere de oficiu. Tabla r. a scădutŭ pedépsa la 4 anĭ arestŭ corecţionalŭ.

—x—

Sâmbătă a fostŭ sĕptĕmâna, unŭ *ţĕranŭ sasŭ din Cârstianŭ a fostŭ omorîtŭ* pe câmpŭ afară din Braşovŭ, luându-i-se 30 fl. ce-i primise în oraşŭ pentru nisce cărămidă. Aflămŭ că ucigaşii suntŭ prinşĭ şi suntŭ doi ţĕranĭ şi o ţĕrancă sasĭ totŭ din Cârstianŭ.

—x—

In *Şura-mare* s'a spêndùratŭ la 20 Octomvre n. unŭ băiatŭ de 10 anĭ de frică sr nu fiă pedepsitŭ.

—x—

Consululŭ Argentiniei în Pesta, Leopold *Schnabl*, pe când eşia dela orfeulŭ din Viena, fù insultatŭ şi lovitŭ gravŭ cu unŭ bastonŭ de visitatorulŭ bursei Kobler. Poliţia a încheiatŭ unŭ procesŭ verbalŭ.

—x—

Ex-capuţinulŭ *Huth*, care ameninţase familia domnitóre, împinsŭ de fóme şi desperare, s'a înfăţişatŭ de bunăvoiă la căpitanatulŭ orăşenescŭ din Pojunŭ şi fù datŭ în mânile procuraturei.

—x—

In 1884 apărù în tipografia Vajdits din *Canija mare* unŭ productŭ literarŭ „Amor«, de celŭ mai obscenŭ cuprinsŭ. Curtea cu jurĭ din Stainamanger a condamnatŭ în dilele acestea pe autorulŭ la trei lunĭ închisóre şi 100 fl. amendă.

—x—

Cu ocasiunea venirei sale în Bucurescĭ Voisin-Bey a fostŭ însărcinatŭ de guvernulŭ Românŭ sĕ esamineze lucrările podului peste Dunăre şi sĕ-şĭ dea părerea sa. Distinsulŭ inginerŭ francesŭ după unŭ studiu amĕnunţitŭ, a îndreptatŭ ministrului de lucrărĭ publice raportulŭ sĕu care l'a înaintatŭ consiliului technicŭ pentru a-lŭ esamina. Impregiurările din Orientŭ, vorŭ împiedeca — după cum crede „Cur. Finan.« ţinerea licitaţiunei fixată pentru diua de 25 Noemvre viitorŭ.

—x—

In nóptea de 18 spre 19 Octomvre n. Slovenii din *Laibach* au batjocoritŭ din nou monumentulŭ poetului germanŭ Anastasiu *Grün*.

—x—

Guvernulŭ Italiei se ocupă cu luarea de mĕsurĭ în contra Iesuiţilorŭ, carĭ fiindŭ goniţĭ din alte state se grămădescŭ în Italia.

—x—

Studenţii institutului tehnologicŭ din Petersburg au

insultatŭ și bătutŭ pe directorulŭ institutului Ilgin, credêndŭ că prin acésta vorŭ face se schimbe corpulŭ profesoralŭ regulamentulŭ examenelorŭ. Capii scandalului suntŭ arestațĭ și împĕratulŭ a ordonatŭ cea mai strictă cercetare. Ḑiarele au fostŭ oprite a comunica acestŭ casŭ.

Turda, 21 Octomvre 1886.

Ca continuare a celorŭ publicate cu privire la petrecerea de véră a reuniunei de lectură a femeilorŭ române din Turda din 24/6 a. c. suntețĭ rugațĭ on. d-le Redactorŭ a mai adăuga numele următorilorŭ contribuențĭ:

Cu lista Nr. 11. dela M. O. D. Protopopŭ Basiliu Rațiu din Reghinŭ 1 fl. dr. Absolonŭ Todea din Reghinŭ 1 fl., Mihailŭ Orbonașiu din Reghinŭ 1 fl., Eugeniu Crișianŭ din Reghinŭ 1 fl., Ecaterina G. Marinoviciu din Reghinŭ 1 fl. Éră cu lista Nr. 12: Dela M. O. D. Mateiu Voileanŭ 1 fl., Georgiu Dima 1 fl., Nicanorŭ Frateșŭ 1 fl. toțĭ din Sibiiu. Suma totală: 8 fl.

Totodată suntŭ rugațĭ acei onorațĭ domnĭ cărora li s'au trimisŭ liste de contribuire sĕu colectare dela reuniune se binevoéscă până la finea lunei curente a-le retrimite, ca Comitetulŭ sĕ-șĭ pótă face socotéla finală.

Alexandru P. Romonțianŭ
Secr. Reuniunii.

Sânțire de biserică.

De sub Cibleșŭ, Octomvre 1886.

La 10 Augustŭ a. c. s'a sânțitŭ biserica cea nouă din Suciulŭ de susŭ prin Ilustritatea Sa Episcopulŭ de Gherla Dr. Ioanŭ Szabo.

La 9 Augustŭ Ilustritatea Sa Episcopulŭ a plecatŭ cu suita sa către comuna Suciu. Primirea a fostŭ fórte sĕrbătoréscă. Patru porțĭ de triumfŭ erau rădicate în onórea Ilustrităței Sale Episcopului: Una la marginea tractului, unde Episcopulŭ fu așteptatŭ și salutatŭ de judele cercualŭ din Lăpușulŭ ungurescŭ, Alesandru Popŭ, cu întrégă preoțimea din tractŭ. A doua pórtă de triumfŭ a fostŭ lângă Lăpușiu, unde érășĭ a fostŭ întêmpinatŭ Episcopulŭ și bineventatŭ de către judele de cercŭ, însoțitŭ de protopopulŭ tractualŭ și de mulțime de poporŭ. A treia a fostŭ la comuna Rogozŭ, unde l'au întêmpinatŭ și salutatŭ protopopulŭ tractualŭ cu unŭ banderiu de 40 călărețĭ costumațĭ. A patra pórtă de triumfŭ a fostŭ în capĕtulŭ Suciului de susŭ, unde Episcopulŭ a fostŭ primitŭ de bravulŭ preotŭ din Suciu Ioanŭ Olteanŭ cu mii din parochienii sĕi și străinĭ venițĭ la sĕrbătóre, carĭ toțĭ erau îmbrăcațĭ în frumosulŭ portŭ muntenescŭ.

Sunete de trĕscurĭ și urale de „Sĕ trăéscă", făceau sĕ rĕsune bĕtrânii Carpațĭ întru bucuria noilorŭ venițĭ.

Sosindŭ în 9 Augustŭ, către órele $4^{1}/_{2}$ după améḑĭ, Episcopulŭ a servitŭ însĕratulŭ (vecernea) la biserica cea vechiă, de unde apoi a fostŭ condusŭ de întregŭ corpulŭ preoțescŭ tractualŭ în ornatŭ bisericescŭ la cuartirŭ.

Duminecă în 10 Aug. pe la órele 7 diminéța s'a făcutŭ utrenia prin preoții tractualĭ. La órele 8, când era sĕ se începă slujba, o deputațiune constătătóre din preoții tractualĭ și alțiĭ, în ornatŭ au condusŭ pe Ilustritatea Sa dela cuartirŭ la biserica cea vechiă, unde însușĭ a oficiatŭ ca pontificante. După serviținlŭ divinŭ a luatŭ rechisitele și móștele sânte (relicuiele) și dându-le una câte una fiăcăruia din preoții asistențĭ, au eșitŭ cu toții dinaintea bisericei celei vechĭ, unde Rvds. d-nŭ Canonicŭ, Demetriu Coroianu, a ținutŭ o predică frumósă, luândŭ rĕmasŭ bunŭ dela biserica cea vechiă și așa cu toții au mersŭ la biserica cea nouă, unde apoi s'a sĕvêrșitŭ sânțirea.

După actulŭ sânțirei a urmatŭ unŭ prânḑŭ comunŭ. la care au participatŭ peste 100 persóne. Ilustritatea Sa a începutŭ șirulŭ toastelorŭ, rădicândŭ pocalulŭ sĕu intru sănĕtatea și prosperarea Maiestății Sale monarchului nostru și a întregei case domnitóre. Judele Alesandru Popŭ a toastatŭ pentru Ilustritatea Sa Episcopulŭ. S'a mai toastatŭ pentru preotulŭ localŭ și pentru bravulŭ poporŭ din Suciu, carele a sciutŭ sĕ aducă atâta jertfă materială și sĕ rădice ca monumentŭ alŭ pietății lorŭ acelŭ templu măreţŭ.

După améḑĭ Episcopulŭ a plecatŭ însoțitŭ de suita sa la Lăpușiu, reîntorcêndu-se către casă mulțumitŭ în sufletulŭ sĕu de primirea ce i s'a făcutŭ, dér încă și mai mulțumitŭ de măreţulŭ edificiu rădicatŭ spre mărirea lui Dumneḑeu de unŭ poporŭ asupritŭ.

Stimă și recunoscință ție bravŭ poporŭ Suceanŭ, căruia avêndŭ încredere în adevĕrații tĕi păstorĭ sufletescĭ, în decursŭ de mai mulțĭ anĭ cu multă jertfă și ostenélă, ți-a succesŭ în fine sub conducerea tînĕrului și inteligentului preotŭ Ioanŭ Olteanŭ a pune coróna opului măreţŭ ce l'ai începutŭ! Biserica cea nouă din Suciulŭ de susŭ este unŭ opŭ măreţŭ, unŭ edificiu rădicatŭ în mijloculŭ comunei, din materialŭ solidŭ, care atâtŭ în ce privesce esteriorulŭ, câtŭ și interiorulŭ, ar puté înfrumseța o piéță orășenéscă.

Multŭ a contribuitŭ la rădicarea acestei bisericĭ și curtea de acolo, a familiei Bethlenescilorŭ, carea a donatŭ unŭ intravilanŭ, pre care este rădicată biserica, precum și multŭ materialŭ de lemnŭ și pétră, ceea ce în mĕsură mare se datoresce provisorelui curței de acolo, stim. d-nŭ Al. Szabo.

Nu potŭ sĕ nu amintescŭ de multa ostenélă a d-lui preotŭ Ioanŭ Olteanŭ, care de 5 anĭ, de când este preotulŭ Suciului de susŭ, nu a cruțatŭ nicĭ o ostenélă pentru a aduna suma de banĭ necesară pentru sĕvîrșirea acestui opŭ măreţŭ. La venirea sa în parochiă, edificiulŭ era ce e dreptŭ gata din afară, pictura însĕ era numai începută, éră pictorulŭ, unŭ neromânŭ din Baia mare, carele îșĭ luase mai tótă plata, nu mai voia a-șĭ continua lucrarea sa. Preotulŭ cu senatulŭ bisericescŭ trebuiră sĕ pórte procesŭ contra pictorelui, care trecêndŭ dela forŭ la forŭ a costatŭ spese marĭ și multe oboselĭ. Afară de aceea multe datorii contractate erau a se plăti; ba în anii eștĭ doi din urmă preotulŭ în înțelegere cu senatulŭ bisericescŭ și cu poporulŭ a rădicatŭ pe unŭ intravilanŭ unŭ edificiu, care servesce de cancelariă comunală și aduce bisericei unŭ venitŭ de 100—200 fl. pe anŭ.

Onóre tinĕrului servitorŭ alŭ altarului, care de șĭ-ar afla mulțĭ imitatorĭ între preoții românĭ multe bisericĭ ar mai desbrăca vestmêntulŭ lorŭ celŭ sĕracŭ și o sórte mai bună ar aștepta pe poporulŭ nostru.

Vigilantele.

Insciințare.

Comitetulŭ despărțĕmêntului VIII. alŭ Associațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului românŭ prin acésta deschide concursŭ la premiulŭ de 20 fl. v. a. votatŭ de adunarea generală a despărțĕmêntului în scopulŭ înființărei scólelorŭ de pomăritŭ la scólele române de ambe confesiunile din despărțĕmêntŭ.

La acestŭ premiu póte concurge fiă care învĕțătorŭ dela scólele confesionale române din despărțĕmêntulŭ VIII, care va putea documenta cu atestatŭ dela direcțiunea scólei, cumcă dela anulŭ 1885 până la adunarea generală, care se va ținea în anulŭ 1887, au înființatŭ lângă scóla unde este aplicatŭ ca învĕțătorŭ scólă de pomăritŭ cu bunŭ succesŭ și că a datŭ întrucțiune elevilorŭ în altoire sĕu oculare de pomĭ.

Rugările respectivilorŭ concurențĭ suntŭ a se adresa și a se trimite la subscrisulŭ directorŭ alŭ despărțĕmêntului până în 1-a Iuniu 1887.

Din ședința Comitetului despărțĕmêntului VIII alŭ Associațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului românŭ.

Alba-Iulia, în 24 Augustŭ 1886.

Ioanŭ Piposiu directorŭ. *Rubinŭ Patița* actuarŭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

VIENA, 25 Octomvre. — Fostulŭ cancelarŭ alŭ imperiului austriacŭ Beust a muritŭ.

(Fridricŭ Ferdinandŭ comite de Beust, ministru-președinte austriacŭ, s'a născutŭ la 13 Ianuariu 1809 în Dresda, a fostŭ secretarŭ de legațiune saxonŭ în Berlinŭ, în Parisŭ, însărcinatŭ de afacerĭ în München, ministru residentŭ în Londra, ambasadorŭ în Berlinŭ, la 24 Februariu 1849 luà portofoliulŭ de esterne și după înăbușirea revoltei din Maiu 1849 și p'alŭ cultelorŭ. A făcutŭ sĕ se retragă Saxonia din alianța celorŭ trei regĭ și a restabilitŭ vechiulŭ congresŭ federalŭ în federațiune cu Austria și fŭ sufletulŭ politicei de restaurațiune. Dela 1853 ministru de interne, ajunse după mórtea lui Zschinsky ministru-președinte. In urma rĕsboiului din 1866, întrà ca ministru de esterne în serviciulŭ austriacŭ, în 1867 ajunse ministru-președinte și apoi cancelarŭ alŭ imperiului, în care calitate încheià pactulŭ austro-ungarŭ. Elŭ e așadérà nașulŭ dualismului. In 1871 fŭ concediatŭ din ministerŭ și trimisŭ ca ambasadorŭ la Londra, și apoi la Parisŭ. In anii din urmă puținŭ s'a mai auḑitŭ despre elŭ.)

BERLINŬ, 25 Octomvre. — Impĕratulŭ a plecatŭ cu unŭ trenŭ separatŭ la Blankenburg la vênătóre, unde a sositŭ sănĕtosŭ. Rĕspunḑêndŭ la cuvintele ce i le-a adresatŭ ambasadorulŭ francezŭ Herbette, împĕratulŭ Vilhelm ḑise că se bucură sincerŭ, că președintele republicei a făcutŭ o alegere nimerită pentru ocuparea postului de ambasadorŭ în Berlinŭ. Cooperarea sa (a împĕratului) e asigurată la orĭce mĕsură, care are de scopŭ ținta pacĭnică și împăciuitóre desemnată de ambasadorŭ.

PETERSBURGŬ, 25 Octomvre. — Desvĕlirea monumentului ridicatŭ pentru rĕsboinicii căḑutĭ în 1877—1878 s'a făcutŭ în modŭ sĕrbătorescŭ, în presența părechei imperiale, a curții întregĭ, a corpului diplomaticŭ, a demnitarilorŭ statului, cu o strălucită paradă militară.

SOFIA, 25 Octomvre.—Anglia și Italia trimitŭ pe viceconsulii lorŭ la Têrnova, ca sĕ asiste la deschiderea Marei Sobranie.

DIVERSE.

Este »antisemitŭ« o injuriă? — La acéstă întrebare tribunalulŭ dela Stockerau a rĕspunsŭ în modŭ afirmativŭ, avêndŭ a judeca la 16 Octomvre o pricină de atacŭ la onóre prin cuvinte injuriόse. Se înfățișézà înaintea tribunalului ca reclamantŭ comandantulŭ batalionului Landwher No. 2, Maiorulŭ Baronŭ Veigel; și ca acusatŭ birtașulŭ Guftschütz, care ofensase pe domnulŭ Maiorŭ numindu-lŭ unŭ antisemitŭ. Acusatulŭ Guftschütz nu tăgăduì întrebuințarea acestui epitetŭ calificativŭ, dér pretinse că acéstă espresiune n'ar cuprinde nimicŭ de ofensătorŭ și n'ar însemna altă nimicŭ de câtŭ că celŭ cărui se aplică, nu e unŭ amicŭ alŭ Evreilorŭ, adică contrariulŭ unui filosemitŭ; și fiindcă nicĭ o lege nu ordonă cetățenilorŭ a iubi pe Evrei, nu póte fi o injuriă a pretinde că cineva nu'i iubesce. Cu tótă argumentațiunea acusatului, tribunalulŭ îlŭ condamnà la o amendă de cincĭ-ḑecĭ florinĭ sĕu la unŭ arestŭ de optŭ ḑile.

Uleiulŭ de dafinŭ în contra tăunilorŭ. — Pentru a împedica muscele și tăunii de a ataca vitele în grajdurĭ, sĕ se ungă lemnăria ușilorŭ și crepăturile cu untŭ de dafinŭ. Se potŭ asemenea protegia animalele la câmpŭ în contra muscelorŭ, ungêndŭ părțile corpului, unde muscele se punŭ mai multŭ cu acestŭ uleiu. Se potŭ obține bune resultate cu unŭ amestecŭ de uleiu de rapiță cu uleiu de ienuper; séu se potŭ disolva 20 grame de aloes în douĕ litri de apă, și cu acestŭ amestecŭ se frécă bine animalele; acestŭ amestecŭ are avantagiulŭ că nu crépă pielea de locŭ. (»Economia Națională").

O hoțiă genială. — O scenă fórte comică s'a întêmplatŭ la Parisŭ, pe bulevardulŭ Haussmann. Unŭ calŭ specialŭ și fără sĕ fie nimenĭ pe elŭ, parcura bulevardulŭ în fuga mare. Lângă biserica St. Augustinŭ, unŭ omŭ curagiosŭ sĕ aruncă asupra dobitocului și putŭ sĕ-lŭ opréscă. In acelașĭ timpŭ, unŭ domnŭ fórte bine îmbrăcatŭ veni și mulțumì persónei care oprise calulŭ, și urcându-se repede pe șea, se grăbi sĕ plece și dispărŭ. După cincĭ minute veni unŭ altŭ domnŭ, cu capulŭ golŭ și cu hainele pline de noroi, și se înformà în tóte părțile décă nu s'a vĕḑutŭ unŭ calŭ care îlŭ trânteis și o luase la fugă. Câte-va persóne carĭ asistară la scena întêmplată, îi spuseră ceea ce se petrecuse. Acesta era adevĕratulŭ proprietarŭ alŭ dobitocului, și unŭ hoțŭ cutezătorŭ profitase de ocasiune pentru a-șĭ apropia calulŭ, unŭ dobitocŭ de mare prețŭ.

Bibliografiă.

Gramatica teoretică-practică a limbei germane pentru usulŭ tinerimei române de *Ioanŭ Ciόncă*, profesorŭ de limba română la scóla reală și la scóla superióră de fete a comunității evangelice din Bucurescĭ. Etimologia și Sintaxa cu o mulțime de teme și versiunĭ, precum și unŭ vocabularŭ bogatŭ. *Bucurescĭ*, tipografia curții regale, proprietarĭ F. Göbl fii. 12 Pasagiulŭ românŭ 12, 1885.

Acéstă gramatică a fostŭ aprobată și de ministerulŭ cultelorŭ și instrucțiunei din România pentru scólele de acolo cu observarea ca autorulŭ sĕ facă unele micĭ schimbărĭ ce i s'au propusŭ de ministerŭ. »Bukarester Tagblatt," vorbindŭ de gramatica d-lui Ciόncă, ḑice: „Ne bucurămŭ, că lucrarea îndeplinită cu multă ostenélă și cu o deosebită diligință a emeritatului profesorŭ a aflatŭ drépta recunoscință, ajutându-se prin acésta unei trebuințe în adevĕrŭ marĭ, deórece gramaticele întrebuințate până acum erau în orĭce direcțiune defectuóse."

***

Candela, fóiă bisericéscă literară, apare odată pe lună în Cernăuțŭ și costă: pe anŭ 4 fl., pe o jumĕtate de anŭ 2 fl.; pentru România 12 francĭ. Redactorŭ primarŭ responsabilŭ *Artemiu Berariu*; Redactorŭ pentru textulŭ slavŭ-rusescŭ *Isidorŭ Vorobchievicĭ*. — Nr. 10 dela 1 Octomvre conține: Fântânile și codicii dreptului bisericescŭ ortodoxŭ. — Viéța și activitatea metropolitului Țĕrei românescĭ Antimŭ Ivireanulŭ (1708—1716). — Priciaștenieă vă temnițe. Lămurire scurtă a câtorva sentințe din capulŭ 3 alŭ Eclesiastului. — Cunoscința datorinței. — Predică pentru Dumineca 20-a după Rusalie. — Hayki dlia-karoda. — Cronică.

***

Cărțile Săteanului Românŭ, scriere pentru poporŭ; apare odată pe lună în Blașŭ și costă 1 fl. 20 cr. pe anŭ. Redactorŭ *Ioanŭ Popŭ Reteganulŭ*. — Nr. dela 1 Octomvre conține: Timoteiŭ Cipariu. — Puterea de vieță a națiunei române. — Despre cultivarea pomilorŭ, — Omulŭ cu trei mințĭ. — Gârgarița. — Ce sĕ lucre economulŭ în luna lui Octomvre. — De ale bĕtrânilorŭ. (Restanțierii suntŭ rugațĭ a trimite prețulŭ de prenumĕrare alŭ acestei scrierĭ în grabă.)

***

Fóia școlastică, organŭ pedagogicŭ, literarŭ, scientificŭ și economicŭ. Apare în Blașiu de 2 orĭ pe lună și costă 3 fl. pe anŭ, séu 8 lei noi. Red. *I. Germanŭ* — Nr. 20 dela 15 Octomvre are următorulŭ sumarŭ: Despre educațiune, de G. Munteanŭ. — Cunoscințe din istoria educațiunei și instrucțiunei. — Cum se fiă legendariulŭ scólei poporale. — Musca columbacea, de U...... — Bibliografiă.

Amiculŭ familiei, ḑiarŭ beletristicŭ și enciclopedicŭ-literarŭ, cu ilustrațiunĭ; apare în Gherla de 2 orĭ pe lună și costă 4 fl. pe anŭ sĕu 10 francĭ. Redactorŭ, proprietarŭ și editorŭ *N. F. Negruțiu*. — Nr. 18 dela 15 (27) Septemvre conține: Babeta, romanŭ (urmare), de Teocharŭ Alexi; Mi-ai ḑisŭ (poesiă) — G. Simu; Isusŭ la fântâna lui Iacobŭ (ilustrațiune); Diferințe (schiță) — Emilia Lungu; Universitatea din Cotnarŭ și alalte scóle române din secululŭ XV — XVII — Dr. Gr. Silași; Epistola (urmare); Noțiunĭ din economia domestică, — I. Dariu; Optŭ probe din ilustrațiunile cărții de rugăciunĭ »Mărgăritariulŭ sufletului«; Casa de sub colină (urmare) — Lucreția Frentiu; Dorulŭ bădiții (poesiă) — Paulina C. Z. Rovinarŭ; Diverse; Ghicitură de matematică.

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei" à 5 cr. se potŭ cumpĕra în totungeria lui I. GROSS, și în librăria d-lui Nicolae I. Ciurcu.

Editorŭ: **Iacobŭ Mureșianu.**
Redactorŭ responsabilŭ **Dr. Aurel Mureșianu**

Cursulŭ la bursa de Viena

din 23 Octomvre st. n. 1886.

Rentă de aurŭ 4%	103 75
Rentă de hârtiă 5%	92 60
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	151.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	99.70
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	— —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	114 50
Bonurĭ rurale ungare	104.70
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104 50
Bonurĭ rurale transilvane	104 50
Bonurĭ croato-slavone	104.50
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.—
Imprumutulŭ cu premiu ung.	121.—
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	124.20
Renta de hârtiă austriacă	83.25
Renta de arg. austr.	84.35
Renta de aurŭ austr.	114 —
Losurile din 1860	138 90
Acţiunile băncei austro-ungare	866.—
Act. băncei de creditŭ ung.	287.75
Act. băncei de creditŭ austr.	280 20
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.91
Napoleon-d'orĭ	9.90
Mărcĭ 100 împ. germ.	61.35
Londra 10 Livres sterlinge	125.20

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 6 Octomvre st. v. 1886.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	92—	93—
Renta rom. amort. (5%)	94½	95—
» convert. (6%)	88—	88½
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	34—	35—
Credit fonc. rural (7%)	103¾	104—
» „ „ (5%)	87¼	87½
» » urban (7%)	100¾	101¼
» » » (6%)	92—	93½
» » » (5%)	83¾	84¼
Banca naţională a României 500 Lei	1070	1075
Ac. de asig. Dacia-Rom.	268	270
« » » Naţională	210	212
Aurŭ contra bilete de bancă	15.½	16.—
Bancnote austriace contra aurŭ.	2.03—	2.04

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 25 Octomvre st. n. 1886.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.49	Vênd.	8.51
Argint românesc	»	8.45	»	8.50
Napoleon-d'orĭ	»	9.90	»	9.92
Lire turcescĭ	»	11.24	»	11.26
Imperialĭ	»	10.24	»	10.26
Galbenĭ	»	5.89	»	5.91
Scrisurile fonc. »Albina»	»	117.50	»	118.50
Ruble Rusescĭ	»	117.—	»	118.—
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Nr. 842/1886.

a. f. sc. c. d.

Edictŭ de licitaţiune.

Móra din Entradam, proprietatea fondului scolasticŭ centralŭ alŭ districtului Năsĕudŭ, se va da pe ḑece anĭ începêndŭ din 1-a Ianuariu 1887, în arêndă la licitaţiunea ce se va ţinea acum şi minuendo dela preţulŭ de strigare de 3000 fl. v. a. arendă pe anŭ până la suma ce o va afla de îndestulitóre subscrisa comisiune.

Licitatorii vorŭ depune spre a puté lua parte vadiulŭ de 300 fl. v. a. în banĭ gata séu în hârtiă de statŭ scăḑute cu 10% sub cursulŭ ḑilei, însĕ nicĭ decâtŭ preste preţulŭ nominalŭ. Timpulŭ licitaţiunei cu gura se pune pe 31 Octomvre 1886 dela 9—11 óre înainte de améḑĭ, în cancelaria administraţiunei primindu-se şi oferte în scrisŭ până la începutulŭ licitaţiunei.

Condiţiunile speciale se potŭ ceti aicĭ în órele oficióse.

Din şedinţa *comisiunei administrătóre de fondurile scolastice centrale din districtulŭ Năsĕudŭ* în 17 Septemvre 1886.

Preşedintele: **Ioanŭ Ciocanŭ.** Secretarulŭ: **Ioachimŭ Mureşianu.**

Láttam:

Beszterczén, 1886 évi Oktober hó 10 én:

Br. Bánffy Deezső,
főispán, királyi biztos.

2—2

Lecţiunĭ

de pianŭ, cantŭ şi limba francesă.

Mĭ permitŭ a comunica onor. publicŭ, că primescŭ a instruí eleve şi elevĭ până la perfecţiune în *pianŭ, cantŭ* şi *limba francesă.*

Prenotărĭ şi lămurirĭ mai de aprópe se dau în fiă-care ḑi între 2 şi 4 óre în Strada Scheilorŭ Nr. 109 (parterŭ.)

Alexandrina Majay.

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugămŭ pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă. *ADMINISTR. „GAZ. TRANS"*

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela 1 Octomvre st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	4.50	—	—
Predealŭ (	—	9.32	—	—
(	—	—	—	—
Timişŭ	—	9.56	—	—
Braşovŭ (	—	10 29	—	—
(	7.47	—	4.16	—
Feldióra	8.24	—	5.02	—
Apatia	8 51	—	5.43	—
Agostonfalva	9.14	—	6.15	—
Homorodŭ	9.51	—	7.06	—
Haşfaleu	11.03	—	8.52	—
Sighişóra (	11.29	—	9.19	—
(	11.26	—	9.31	—
Elisabetopole	12 00	—	10.16	—
Mediaşŭ	12.29	—	10.57	—
Copsa mică	12.44	—	11.19 11.31	—
Micăsasa	1.05	—	11.52	—
Blaşiu	1.34	—	12.31	—
Crăciunelŭ	1.46	—	12.48	—
Teiuşŭ	2.09	—	1.22	—
Aiudŭ	2.39	—	2.18	—
Vinţulŭ de susŭ	3.01	—	2.48	—
Uióra	3.08	—	2.56	—
Cucerdea	3.14	—	3 64	—
Ghirisŭ	3.53	—	4.51	—
Apahida	5.10	—	5.28	—
Cluşiu (	5.30	—	5 56	—
(	—	6.03	—	8.00
Nedeşdu	—	6.21	—	8.36
Ghirbĕu	—	—	—	9.02
Aghirişŭ	—	—	—	9.32
Stana	—	—	—	10.11
Huiedinŭ	—	7.14	—	10.51
Ciucia	—	7.43	—	12 16
Bucia	—	—	—	12.50
Bratca	—	—	—	1.21
Rév	—	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	—	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	3.38
Várad-Velinţe	—	—	—	3.54
Oradia-mare (	—	9.13	—	4.05
(	—	9.18	10.55	4.50
P. Ladány	—	10.38	1.23	7.28
Szolnok	—	12.20	3.24	—
Buda-pesta	—	2.15	10.05	—
Viena (	—	—	2.15	—
(	—	8.00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20	8.00
Szolnok	11.05	3.58	7.38	9.34	11.40
P. Ladány	2 02	5.28	5 40	11.26	2.31
Oradea mare	4.12	6.58	9.14	1.38	—
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.06	—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.41	2.17	—
Mezö-Telegd	—	7.33	10.19	2.40	—
Rév	—	8.04	11.38	3.24	—
Bratca	—	—	12.18	3.47	—
Bucia	—	—	12.54	4.07	—
Ciucia	—	8.58	1.57	4.33	—
Huiedin	—	9.28	3.11	5.15	—
Stana	—	—	3.40	5.34	—
Aghiriş	—	—	4.15	5.55	—
Ghirbĕu	—	—	4.36	6.07	—
Nedeşdu	—	—	4.58	6.24	—
Cluşiu (	—	10.28	5.26	6.43	—
(	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11.19	—	—	—	7.36
Ghiriş	12 30	—	—	—	9.06
Cucerdea (	1.01	—	—	—	9.53
(	1 06	—	—	—	10.—
Uióra	1.13	—	—	—	10.09
Vinţulŭ de susŭ	1.20	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1.41	—	—	—	10.48
Teiuşŭ	2.00	—	—	—	11.14
Crăciunelŭ	2.35	—	—	—	12.12
Blaşŭ	2.48	—	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	—	1.12
Copşa mic.	3 36	—	—	—	1.32
Mediaşŭ	4.00	—	—	—	2.18
Elisabetopole	4.35	—	—	—	3.03
Sigişóra	5.12	—	—	—	3.49
Haşfaleu	5.37	—	—	—	4.28
Homorod	7.02	—	—	—	6.16
Agostonfalva	7.43	—	—	—	7.06
Apatia	8.11	—	—	—	7.46
Feldióra	8.41	—	—	—	8.25
Braşovŭ (	9 21	—	—	—	9.15
(	—	5.45	—	—	—
Timişŭ	—	6.22	—	—	—
Predealŭ (	—	6.47	—	—	--
(	—	—	—	—	—
Bucurescĭ	—	11.45	—	—	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.24	—	2.40
Alba-Iulia	11.59	—	3.14
Vinţulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Şibotŭ	12.52	—	4.50
Orăştia	1.01	—	5.18
Simeria (Piski)	2.03	—	5.47
Deva	2 52	—	6.35
Branicĭca	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4.08	—	7.40
Zam	4.25	—	8.11
Soborşin	5.30	—	8.46
Bĕrzova	5.56	—	9.33
Conopŭ	6.27	—	9.53
Radna-Lipova	6.47	—	10.27
Paulişŭ	7.28	—	10.42
Gyorok	7.43	—	10.58
Glogovaţŭ	7.59	—	11.25
Aradŭ	8.28	—	11.39
Szolnok (	8.42	—	4.52
(	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12.10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok (	11.20	12.41	—
(	4 10	5.45	—
Aradŭ	4.30	6.—	7.04
Glogovaţŭ	4 43	6.13	7.22
Gyorok	5.07	6.38	7.58
Paulişŭ	5.19	6.51	8 17
Radna-Lipova	5.41	7.10	8 36
Conopŭ	6 09	7.37	—
Bĕrzova	6.28	7.55	—
Soborşin	7 25	8.42	—
Zam	8 01	9.12	—
Gurasada	8.34	9.41	—
Ilia	8.55	9.58	—
Branicĭca	9.19	10.17	—
Deva	9 51	10.42	--
Simeria (Piski)	10.35	11 07	—
Orăştiă	11.11	11.37	—
Şibotŭ	11.43	12.—	—
Vinţulŭ de josŭ	12.18	12.29	--
Alba-Iulia	12.36	12.46	—
Teiuşŭ	1.29	1.41	—

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6.19	—	6.33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timişóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	11.25	—	2.42
Streiu	11.58	—	3.25
Haţegŭ	12.46	—	4 16
Pui	1.37	—	5.11
Crivadia	2.24	—	5.58
Baniţa	3.05	—	6.40
Petroşenĭ	3.37	—	7.12

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8.17

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroşenĭ	10 07	—	6.10
Baniţa	10 48	—	6.53
Crivadia	11.25	—	7 37
Pui	12.05	—	8.20
Haţegŭ	12.42	—	9.01
Streiu	1.22	—	9.52
Simeria	1 53	—	10.31

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ. Hârtia din fabrica d-lorŭ Königes & Kopony, Zernescĭ.